

Lieta C-265/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 29. marts

Iesniedzējtiesa:

High Court (Irlande) (Augstā tiesa, Īrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 11. janvāris

Prasītāja:

Recorded Artists Actors Performers Ltd

Atbildētāji:

Phonographic Performance (Ireland) Ltd

Minister for Jobs Enterprise and Innovation

Irlande

Attorney General

THE HIGH COURT

[OMISSIS]

STARP

RECORDED ARTISTS ACTORS PERFORMERS LIMITED

PRASĪTĀJA

UN

PHONOGRAPHIC PERFORMANCE (IRELAND) LIMITED

MINISTER FOR JOBS ENTERPRISE AND INNOVATION

IRELAND UN ATTORNEY GENERAL

ATBILDĒTĀJI

RĪKOJUMS VĒRSTIES EIROPAS SAVIENĪBAS TIESĀ

Saīsinājumi

“2006. gada Direktīva”	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/115/EK (2006. gada 12. decembris) par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā
“Romans konvencija”	Starptautiskā konvencija par izpildītāju, fonogrammu producentu un raidorganizāciju tiesību aizsardzību
“WPPT”	WIPO Līgums par izpildījumu un fonogrammām (1996. gads) (<i>WIPO Performances and Phonograms Treaty 1996</i>)
“CRR 2000”	Autortiesību un blakustiesību likums (2000. gads) (<i>Copyright and Related Rights Act 2000</i>)

1. IESNIEDZĒJTIESA

1. Šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 267. pantam iesniedza *High Court of Ireland* [Īrijas Augstā tiesa] (Tiesnesis Simonss [*Simons*]). [OMISSIS] **[oriģ. 2. lpp.]**

[OMISSIS]

3. PAMATLIETAS PRIEKŠMETS UN NOZĪMĪGIE FAKTI

5. Pamatlietas iznākums ir atkarīgs no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/115/EK (2006. gada 12. decembris) par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā (turpmāk tekstā – “2006. gada Direktīva”) pareizas interpretācijas. Iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, cik plaši ir pieļaujams interpretēt 2006. gada Direktīvu, pamatojoties uz jēdzienu “valstiskā aizsardzība” (*national treatment*), kas paredzēts Romas konvencijā un WIPO līgumā par izpildījumu un fonogrammām (1996. gads) (turpmāk tekstā – “WPPT”).

6. Pamatlietas strīds attiecas uz licenču maksas iekasēšanu un sadali par ierakstītas mūzikas publisku atskaņošanu vai ierakstītās mūzikas translēšanu. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem bāra, naktskluba vai jebkuras citas publiskas vietas īpašniekam, kurš vēlas atskaņot ierakstītu mūziku, ir jāmaksā par to licences maksa. Tāpat, ja persona vēlas iekļaut skaņas ierakstu translācijā vai kabelprogrammu pakalpojumā (*cable programme service*), viņiem par to arī ir jāmaksā licences maksa. Šis pienākums ir sīki izklāstīts valsts tiesībās – 2000. gada Autortiesību un blakustiesību likumā. Tiesību akti paredz, ka lietotājs samaksās vienu licences maksu licencēšanas iestādei, kas pārstāv skaņas ieraksta producentu, bet tad šādā veidā iegūtā summa tiks sadalīta starp producentu un izpildītājiem.
7. Prasītāja pārstāv noteiktus izpildītājus, pirmais nosauktais atbildētājs pārstāv noteiktus producentus, bet otrais, trešais un ceturtais – atbildētājs attiecīgi ir *Minister for Enterprise and Innovation* [Uzņēmumu un inovāciju ministrs], Īrijas valsts un *Attorney General of Ireland* [Īrijas ģenerālprokurors]. Prasītāja un atbildētāji strīdas par attiecībā starp tiem noslēgtā līguma interpretāciju un darbību. Šī strīda atrisināšanai ir nepieciešams interpretēt valsts tiesību aktus, kas savukārt ir jāinterpretē, ņemot vērā Eiropas tiesību aktus. [oriģ. 3. lpp.]
8. Īrijas valsts tiesību aktos attiecībā uz producentiem un izpildītājiem tiek izmantoti atšķirīgi atbilstošie kritēriji (*qualifying criteria*). Producents, kā autortiesību īpašnieks, būs tiesīgs saņemt savu daļu no taisnīgas atlīdzības gadījumos, kad skaņu ieraksts vispirms likumīgi tiks padarīts par pieejamu sabiedrībai Īrijas valstī vai Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstī. Producents gūst labumu arī no tā saucamā trīsdesmit dienu noteikuma. Turpretī izpildītājiem ir tiesības uz savu daļu no taisnīgas atlīdzības, ja vien viņi ir: i) Īrijas pilsoņi vai iedzīvotāji, vai rezidenti Īrijā, vai ii) iedzīvotāji vai rezidenti EEZ valstī. (Izpildītājs būs tiesīgs to saņemt atsevišķi, ja izpildījums notiks Īrijā vai EEZ valstī).
9. Pamatlietas galvenais jautājums ir par to, vai noteiktu izpildītāju izslēgšana no taisnīgās atlīdzības daļas, ja tā paša skaņu ieraksta producentam tiks samaksāts, atbilst Savienības tiesību aktiem. Tas, ka valsts tiesību akti attiecas uz EEZ iedzīvotājiem un rezidentiem tādā pašā veidā kā uz Īrijas pilsoņiem, nozīmē, ka tiesību akti nav pretrunā vispārējam nediskriminācijas principam saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Tomēr prasītāja sūdzas, ka 2006. gada Direktīva, pareizi interpretējot, prasa, lai izpildītājiem – neatkarīgi no viņu dzīves vietas vai rezidenta statusa – būtu tiesības uz taisnīgas atlīdzības daļu, ja viņu darbība ir fiksēta skaņas ierakstā, kuram pašam par sevi ir piemērojama aizsardzība. Attiecībā uz šo argumentu nav pieļaujams izmantot kritērijus, kas galvenokārt balstīti uz izpildītāja dzīves vietas vai rezidenta statusu.
10. Rodas papildus jautājums, vai, pieņemot, ka *WPPT* noteikumi reglamentē 2006. gada Direktīvas interpretāciju, pieeja, kas pieņemta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ir pamatojama kā atbilde uz atrunu, ko dažas līgumslēdzējpusēs iesniegušas saskaņā ar *WPPT* 15. pantu.

4. *ATBILSTOŠĀS TIESĪBU NORMAS*

Valsts tiesiskais regulējums

11. Autortiesību un Blakustiesību likuma (2000. gada likums) (Nr. 28, 2000) 37. panta 1. punkts (*CRRA 2000*) paredz, ka autortiesību īpašniekam ir ekskluzīvas tiesības veikt vai atļaut citiem veikt visas vai jebkuras noteiktas darbības, tostarp, attiecīgā gadījumā, tiesības padarīt darbu pieejamu sabiedrībai. “Darba” definīcijā tiek ietverts “skaņas ieraksts”. “Skaņas ieraksts” saskaņā ar 2. pantu ir definēts kā skaņu vai to atveidojumu fiksācija, no kuras var atskaņot skaņas neatkarīgi no informācijas nesēja, kurā tiek veikts ieraksts, vai metodes, ar kuru skaņas tiek reproducētas. 19. pants paredz, ka autortiesības neattiecas uz skaņas ierakstu, kamēr nav veikta pirmā skaņas ieraksta fiksācija.
12. 38. pantā tālāk norādītas licences tiesības noteiktos apstākļos.

“38.–1) Neskatoties uz 37. panta noteikumiem, ja persona ierosina –

  - a) atskaņot skaņu ierakstu publiski, vai **[oriģ. 4. lpp.]**
  - b) iekļaut skaņas ierakstu translācijā, vai kabeļprogrammu pakalpojumā (*cable programme service*),

viņam, vai viņai ir tiesības to var darīt, ja viņš vai viņa –

  - i) piekrīt veikt maksājumus par šādu atskaņošanu vai iekļaušanu translācijā, vai kabeļprogrammu pakalpojumā licencēšanas iestādei un;
  - ii) atbilst šī panta prasībām.

2) Persona var izmantot tiesības atskaņot skaņu ierakstu publiski vai iekļaut skaņas ierakstu translācijā vai kabeļprogrammu pakalpojumā, ja viņš vai viņa –

  - a) paziņo katrai attiecīgajai licencēšanas iestādei par viņa vai viņas nodomu publiski atskaņot skaņu ierakstus vai iekļaut skaņas ierakstus translācijā vai kabeļprogrammu pakalpojumā;
  - b) informē katru no šīm iestādēm par datumu, kurā viņš vai viņa plāno publiski atskaņot skaņu ierakstus, vai arī iekļaut skaņas ierakstus translācijā vai kabeļprogrammu pakalpojumā;
  - c) veic maksājumus licencēšanas iestādei laika posmā, kas nav mazāks par 3 mēnešu nokavējumu,

- d) atbilst visiem pamatotiem nosacījumiem, kas attiecas uz maksājumiem saskaņā ar šo pantu, par ko viņam vai viņai licencēšanas iestāde laiku pa laikam var paziņot un,
- e) atbilst jebkuriem pamatotiem informācijas pieprasījumiem no licencēšanas iestādes, lai tā varētu aprēķināt un pārvaldīt maksājumus saskaņā ar šo pantu.”
- 3) Personai, kas atbilst 2. apakšpunktā norādītajiem nosacījumiem, ir tāds pats stāvoklis attiecībā uz autortiesību aizskārumu, kā tad, ja viņš būtu bijis attiecīgās autortiesību īpašnieka piešķirtās licences īpašnieks visos izmantošanas gadījumos.
- 4) Ja persona, kas plāno publiski atskaņot skaņu ierakstus vai iekļaut skaņas ierakstus translācijās vai kabelprogrammu pakalpojumos, un licencētāja iestāde saprātīgā termiņā nespēj vienoties par taisnīgu samaksu saskaņā ar 2. apakšpunktu, ierosinātā līguma noteikumi tiek nodoti *Controller* [Kontrolierim] maksājuma summas un maksāšanas termiņu noteikšanai.
- [..]”.
13. 184. pants nosaka apstākļus, kādos *inter alia* skaņu ierakstam būtu jāatbilst autortiesību aizsardzībai. **[oriģ. 5. lpp.]**
- “184.–1) Literatūras, dramatisko, muzikālo vai māksliniecisko darbu, skaņu ierakstu, filmu, publicētā izdevuma tipogrāfisku izvietojumu vai oriģinālu datubāzi var aizsargāt ar autortiesībām, ja tas pirmo reizi ir likumīgi pieejams sabiedrībai –
- a) valsts teritorijā; vai
- b) jebkurā valstī, teritorijā, pavalstī vai apgabalā, uz kuru šīs daļas attiecīgais noteikums ir paplašināms.
- 2) Šī panta ietvaros likumīgi padarot darbu pieejamu sabiedrībai vienā valstī, teritorijā, pavalstī vai apgabalā, tas ir uzskatāms par pirmo reizi likumīgi sabiedrībai pieejamu darbu, pat ja darbs ir vienlaicīgi likumīgi padarīts par sabiedriski pieejamu citur; un šajā nolūkā darba likumīga publiskošana citur iepriekšējo 30 dienu laikā ir uzskatāma par veiktu vienlaicīgi.”
14. Šo noteikumu ietekme ir tāda, ka, ciktāl tas attiecas uz producentiem, viens no galvenajiem kritērijiem ir skaņas ieraksta pirmās publicēšanas vieta.
15. Producents var atbilst autortiesību aizsardzībai, pamatojoties uz viņa dzīvesvietas vai rezidenta statusu Konvencijas valstī. Tā ir *CRRRA 2000* 183. panta un *Copyright (Foreign Countries) Order 1996* [1996. gada Autortiesību (Ārvalstu)

rīkojuma] (S.I. Nr. 36, 1996) kopīgā ietekme. Rīkojums paredz autortiesību aizsardzību, pamatojoties uz savstarpīgumu. Skat. 9. pantu.

“9. Autortiesībām, kas attiecībā uz skaņu ierakstu ir spēkā tikai saskaņā ar šo rīkojumu, nav jāietver tiesības uz taisnīgu atlīdzību saskaņā ar Akta 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu, ja vien šīs tiesības vai tiesības, kas rada prasību par taisnīgu atlīdzību, neattiecas uz valsti, kurā pirmo reizi tika publicēts skaņas ieraksts”.

16. Šis rīkojums tiek saglabāts saskaņā ar *CRRA 2000* pārejas noteikumiem. Skat. *CRRA 2000* pirmā saraksta 1. daļas 3. panta 5. punktu.

“5) Neatkarīgi no 1963. gada akta atcelšanas, jebkuri spēkā esošie noteikumi, normas vai rīkojumi, kas pieņemti saskaņā ar 1963. gada Aktu un kas ir spēkā pirms šī Akta II daļas spēkā stāšanās, ir spēkā esoši un tiek uzskatīti par spēkā esošiem pēc minētās II daļas spēkā stāšanās saskaņā ar attiecīgajiem šī likuma noteikumiem.”

17. Izpildītājiem atbilstošie kritēriji ir izklāstīti *CRRA 2000* III daļas 9. nodaļā.

“9. nodaļa

Atbilstība: Izpildījumi

287.– Šajā un IV daļā –

“atbilstošā valsts” nozīmē – **[oriģ. 6. lpp.]**

- a) Īrija;
- b) cita EEZ dalībvalsts, vai;
- c) tiktāl, ciktāl to paredz rīkojums saskaņā ar 289. pantu, valsts, kas paredzēta šajā pantā;

“atbilstošais indivīds” ir pilsonis vai subjekts, vai persona, kura domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta ir atbilstošajā valstī, un;

“atbilstošā persona” ir Īrijas pilsonis vai persona, kuras domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta ir Īrijas valstī.

288.– Izpildījums ir atbilstošs izpildījums šīs daļas un IV daļas noteikumu izpratnē, ja to sniedz atbilstošs indivīds vai atbilstošā persona, vai tā notiek atbilstošā valstī, teritorijā, pavalstī vai apgabalā saskaņā ar šo nodaļu.

18. No iepriekš minētā izriet, lai izpildījums varētu pretendēt uz 208. pantā paredzētajām atlīdzības tiesībām, vai nu; i) ir jābūt saiknei starp izpildītāju un atbilstošo valsti, vai ii) izpildījumam jānotiek atbilstošā valstī. Atbilstošā valsts ir definēta kā Īrija un jebkura Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts (“EEZ”). Tā,

piemēram, ja izpildījums notiek ierakstu studijā Francijā, t.i., ja izpildes vieta ir EEZ valstī, tad iesaistītajiem izpildītājiem būs tiesības uz atlīdzību attiecībā uz šī skaņu ieraksta turpmāku izmantošanu, neatkarīgi no viņu pilsonības, dzīvesvietas vai domicila. Tomēr, ja izpilde notiek ārpus EEZ, piemēram, Amerikas Savienotajās Valstīs, izpildītājiem būs tiesības uz atlīdzību tikai tad, ja tie atbilst pilsonības, dzīvesvietas vai domicila kritērijiem.

19. Atbilstošie kritēriji izpildītājiem neattiecas uz skaņas ieraksta pirmās atskaņošanas vietu. Tieši šī nepilnība rada strīdu šajā lietā.

20. 289. pants attiecas uz rīkojumiem par izraudzītajām valstīm, t.i., izņemot Īrijas un EEZ valstis, kā atbilstošās valstis.

“289.–1) Valdība ar rīkojumu var izraudzīt atbilstošu valsti, paredzot tai aizsardzību saskaņā ar šo daļu un IV daļu, jebkuru valsti, teritoriju, pavalsti vai apgabalu, par kuru valdība ir pārliecinājusies, ka tās tiesību sistēmā ir vai tiks pieņemti noteikumi, kas nodrošina adekvātu aizsardzību īru izpildījumiem.

2) Šī panta ietvaros “Īru izpildījums” nozīmē izpildījumu – [oriģ. 7. lpp.]

a) kuru ir sniedzis Īrijas pilsonis vai persona, kurai ir domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta Īrijā, vai

b) kas notiek Īrijā.

3) Ja šīs valsts, teritorijas, pavalsts vai apgabala tiesību akti nodrošina pietiekamu aizsardzību tikai attiecībā uz dažiem izpildījuma aprakstiem, rīkojums saskaņā ar 1. apakšpunktu, kurā norādīts, ka valstij, teritorijai, pavalstij vai apgabalam, var būt noteikums, kas līdzvērtīgi ierobežo aizsardzību, ko nodrošina šī daļa vai IV daļa attiecībā uz izpildījumiem, kas saistīti ar valsti, teritoriju, pavalsti vai apgabalu.”

21. Pamatojoties uz 289. pantu vēl nav izdots neviens rīkojums.

Savienības tiesiskais regulējums

Direktīva 2006/115/EK

22. Direktīvas 2006/115/EK 8. panta 1. un 2. punkts ir izteikts šādi.

“1. Dalībvalstis paredz izpildītājiem ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt raidīt bez vadiem un publiskot viņu izpildījumus, izņemot gadījumus, kad šis izpildījums ir jau pārraidīts vai arī tas izdarīts no fiksācijas.

2. Dalībvalstis paredz tiesības, kas nodrošina to, ka vienreizēju taisnīgu atlīdzību maksā lietotāji, ja komerciālos nolūkos publicētas fonogrammas

vai šādu fonogrammu reprodukcijas izmanto raidīšanai bez vadiem vai publiskošanai, un lai nodrošinātu to, ka šo atlīdzību savā starpā sadala attiecīgie izpildītāji un fonogrammu producenti. Ja nav noslēgts nolīgums starp izpildītājiem un skaņu ierakstu producentiem, dalībvalstis var izstrādāt noteikumus par to, kā šo atlīdzību sadalīt viņu starpā.”

Starptautiskās konvencijas un Līgumi

i) Romas konvencija 1961

23. Pilns Romas konvencijas nosaukums ir “Starptautiskā konvencija par izpildītāju, fonogrammu producentu un raidorganizāciju tiesību aizsardzību”. Romas konvencija tika pieņemta 1961. gada 26. oktobrī. Eiropas Savienība nav pievienojusies Romas konvencijai.
24. Būtiski, ka ar Romas konvenciju tiek ieviests valstiskās aizsardzības (*national treatment*) jēdziens. 2. panta 1. daļas a) punktā noteiktajā izpratnē par valstisko aizsardzību tiek uzskatīta dalībvalsts likumdošanā nodrošinātā aizsardzība, kas tiek piešķirta izpildītājiem, konkrētās valsts pilsoņiem, ja izpildījums, translācija vai pirmā fiksācija ir notikusi šīs valsts teritorijā. Praktiski, tiek prasīts, lai atbilstošie izpildītāji (*qualifying performers*) pilnībā baudītu tiesības, kas izriet no valsts tiesību aktiem. **[oriģ. 8. lpp.]**
25. 4. pants ir izteikts šādi:
- “Katra dalībvalsts garantē aizsardzību izpildītājiem, ja tiek ievērots kāds no sekojošiem nosacījumiem:
- a) priekšnesums notiek citā dalībvalstī;
  - b) ja priekšnesums ir fiksēts fonogrammā, kuras tiesības aizsargā šīs Konvencijas 5. pants;
  - c) fonogrammā nefiksēts izpildījums tiek pārraidīts saskaņā ar šīs Konvencijas 8. pantā aizsargājamiem raidījumiem.”
26. 4. panta b) punkts pamatlietā ir īpaši svarīgs, jo tas rada saikni starp izpildītāju tiesībām un producentu tiesībām.
27. 5. pants ir izteikts šādi:
- “1. Katra dalībvalsts garantē aizsardzību fonogrammu producentiem, ja tiek ievērots kāds no sekojošiem nosacījumiem:
- a) fonogrammas producers ir citas dalībvalsts pilsonis (pilsonības kritērijs);

- b) skaņas pirmo reizi tika fiksētas citā dalībvalstī (fiksācijas kritērijs);
  - c) fonogramma pirmo reizi publicēta citā dalībvalstī (publicēšanas kritērijs).
2. Ja fonogramma pirmo reizi publicēta valstī, kas nav Konvencijas dalībvalsts, bet trīsdesmit dienu laikā no klajā nākšanas brīža tā tiek izdota arī kādā no dalībvalstīm (vienlaicīga publicēšana), tiek uzskatīts, ka pirmpublicētāja ir Konvencijas dalībvalsts.
  3. Informējot ANO Ģenerāļsekretāru ar attiecīgu notu, jebkura dalībvalsts var paziņot par nodomu nepielietot publicēšanas vai, citā gadījumā, fiksācijas kritēriju. Šāds paziņojums jāiesniedz ratifikācijas, pieņemšanas, pievienošanās brīdī vai vēlāk; pēdējā gadījumā tas stājas spēkā sešus mēnešus pēc iesniegšanas brīža”.
28. Jēdziens “publicēšana” ir definēts 3. panta d) daļā un nozīmē fonogrammas kopiju piedāvāšana sabiedrībai saprātīgā apjomā.

ii) WIPO līgums par izpildījumu un fonogrammām 1996 (WPPT)

29. WPPT tika pieņemts Ženēvā 1996. gada 20. decembrī. Eiropas Savienība deponēja ratifikācijas dokumentu 2009. gada 14. decembrī, un WPPT [oriģ. 9. lpp.] attiecībā uz Eiropas Savienību pasludināja to par spēkā esošu 2010. gada 14. martā. Īrija ratificēja WPPT tajā pašā datumā. Skatīt agrāko Padomes Lēmumu (2000. gada 16. marts) par WIPO līguma par autortiesībām un WIPO līguma par izpildījumu un fonogrammām apstiprināšanu Eiropas Kopienas vārdā.
30. WPPT un Romas konvencijas mijiedarbība ir izskaidrota WPPT 1. panta 1. daļā šādi:
- “1) Vispasaules intelektuālā īpašuma organizācijas līgums par izpildījumu un fonogrammām apstiprināts 1996. gada 20. decembrī Ženēvā (turpmāk – līgums) nesašaurina saistības, kādas līgumslēdzējām valstīm ir citai pret citu saskaņā ar Starptautisko konvenciju par izpildītāju, fonogrammu producentu un raidorganizāciju interešu aizsardzību, kas pieņemta Romā 1961. gada 26. oktobrī (turpmāk – Romas konvencija)”.
31. Sekojošas valstiskās aizsardzības prasības ir paredzētas WPPT 4. pantā.

“Šā līguma traktējums līgumslēdzējā valstī [*national treatment*]

- 1) Katra līgumslēdzēja valsts pret citu līgumslēdzēju valstu pilsoņiem, kuri minēti 3. panta 2. daļā, piemēro tādu pašu traktējumu, kādu tā piemēro saviem pilsoņiem attiecībā uz šajā līgumā īpaši noteiktajām

ekskluzīvajām tiesībām un tiesībām uz taisnīgu atlīdzību, ko nosaka šī līguma 15. pants.

- 2) Šī panta pirmajā daļā noteiktās saistības netiek piemērotas tiktāl, ciktāl cita līgumslēdzēja valsts izmanto atrunas, kas pieļaujamas saskaņā ar šī līguma 15. panta 3. daļu”.
32. Būtiski, ka 15. panta 1. daļa nodrošina, ka izpildītājiem un fonogrammu producentiem ir tiesības uz vienreizēju taisnīgu atlīdzību par to, ka tieši vai netieši tiek izmantotas fonogrammas.
33. Jēdziena “citu līgumslēdzēju valstu pilsoņi” definējums 3. panta 2. daļā ir izteikts šādi:
- “2) Jēdziens “citu līgumslēdzēju valstu pilsoņi” attiecināms uz tiem izpildītājiem un fonogrammu producentiem, kuri atbilst kritērijiem, kas dod tiesības saņemt Romas konvencijā noteikto aizsardzību tieši tāpat it kā visas šī līguma slēdzējas valstis būtu Romas konvencijas dalībnieces. Attiecībā uz tiesīguma kritērijiem līgumslēdzējas valstis piemēro attiecīgās šī līguma 2. pantā minētās definīcijas”.

5. LŪGUMA SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU PAMATOJUMS

34. EST judikatūrā ir noteikts, ka, interpretējot 2006. gada Direktīvu, ir jāņem vērā *WPPT* noteikumi. It īpaši skat., spriedumus *Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA)*, C-245/00, EU:C:2003:68; [oriģ. 10. lpp.] *Societa Consortile Fonografici (SCF)*, C-135/10, EU:C:2012:140; *Sociedad General de Autores y Editores de Espana (SGAE)*, C-306/05, EU:C:2006:764.
35. Tomēr katrā gadījumā Tiesa izskatīja apstākļus, kad attiecīgais 2006. gada Direktīvas noteikums atspoguļoja *WPPT* noteikumu, piemēram, paziņošanu sabiedrībai vai taisnīgu atlīdzību. Pamatlietas jaunais aspekts ir tāds, ka *WPPT* noteikumiem, uz kuriem atsaucas prasītāja, nav tieši atbilstošu noteikumu 2006. gada Direktīvā. Tas rada jautājumu par to, vai interpretēšanas pienākums attiecas uz jēdzieniem, kas ietverti starptautiskajos nolīgumos un kuriem nav tieša ekvivalenta 2006. gada Direktīvā.
36. Prasītājas vārdā tiek akcentēta nepieciešamība ņemt vērā jēdzienu kontekstu, un starptautisko līgumu mērķi. Ir teikts, ka var izsekot tiešu saistību no 2006. gada Direktīvas 8. panta 2. punkta noteikumiem ne tikai attiecībā uz *WPPT* 15. pantu (kas ir līdzvērtīgs 8. panta 2. punktam), bet arī uz *WPPT* 4. pantu (Šā līguma traktējums līgumslēdzējā valstī, *national treatment*), kas tieši atsaucas uz 15. pantu. Šajā argumentā līdzvērtīgs jēdziens, kas ir kopīgs gan 2006. gada Direktīvai, gan *WPPT*, ir izpildītāju tiesības piedalīties taisnīgajā atlīdzībā, kas izmaksājama, ja tiek paziņota informācija sabiedrībai. *WPPT* 4. pants norāda, ka vienmēr, ievērojot iespēju saskaņā ar 4. panta 2. punktu, tiesību ieguvēji ir citu līgumslēdzēju pušu pilsoņi, kā noteikts *WPPT* 3. panta 2. punktā. Savukārt

3. panta 2. punkts paredz, ka ieguvēji ir tie pilsoņi, kuri atbilst kritērijiem, lai saņemtu aizsardzību saskaņā ar Romas konvenciju. Romas konvencijas 4. un 5. panta kopīgā ietekme ir tāda, ka tad, kad skaņas ieraksts ir aizsargāts, gan producentiem, gan izpildītājiem ir tiesības uz taisnīgu atlīdzību. Romas konvencijas 5. pants trīsdesmit dienu noteikuma rezultātā paplašina ieguvumus producentiem kopumā. Tā saucamais rezultāts, ir tāds, ka tiesību uz taisnīgu atlīdzību daļu saņēmēji ietver plašu producentu un izpildītāju klāstu, kas ir daudz plašāks par personām, kuras ir tikai no konkrētām līgumslēdzējām valstīm.
37. Ir arī sniegta atsauce uz *WPPT* 23. panta 1. punktu, kurš paredz, ka līgumslēdzējas puses saskaņā ar savām tiesību sistēmām apņemas pieņemt pasākumus, lai nodrošinātu minētā līguma piemērošanu. *Counsel* norāda, ka Eiropas Savienība kā līgumslēdzēja puse ir pakļauta šim pienākumam un turpina apgalvot, ka viens no veidiem, kā Savienība pilda šo pienākumu, ir 2006. gada Direktīvas 8. panta 2. punkts.
38. Atbildētāju pretargumenti ir tāds, ka nav tiesību principa, kas ļautu Romas konvencijas un *WPPT* detalizētos noteikumus iestrādāt 2006. gada Direktīvā. *Counsel* raksturo 8. panta 2. punktu kā precīzu noteikumu, kas neietver tādas detaļas kā atbilstošo izpildītāju raksturojums. Ja Savienības likumdevējs būtu vēlējis būt aprakstošs attiecībā uz to, kādiem producentiem un izpildītājiem ir atbilstoši būt tiesībām uz atlīdzību, nevis atstāt to dalībvalstu ziņā, tad tas būtu noteikts 2006. gada Direktīvā. Tā vietā 2006. gada Direktīvā līdzvērtīgs jēdziens nav iekļauts. 2006. gada Direktīvā nav norādīts nekas vairāk par apsvērumos minēto, ka tā **[orig. 11. lpp.]** nav paredzēta pretrunu ar starptautiskajām konvencijām radīšanai, uz kurām balstās dalībvalstu autortiesību un blakustiesību likumi.
39. *Counsel* papildus norāda, ka ar 2006. gada Direktīvas plašo interpretāciju, kuru prasītāja ierosināja tiesā, netiktu ņemtas vērā atrunas, kas ir skaidri paredzētas *WPPT* 4. panta 2. punktā. Tādējādi tiek teikts, ka pat tad, ja 2006. gada Direktīva attiektos uz jautājumu, kuri producenti un izpildītāji ir atbilstoši – atbildētājiem apgalvojot pretējo –, nav bijušas nekādas norādes, ka 2006. gada Direktīva ir svarīgāka par *WPPT* un līdz ar to par tiesībām atbildēt uz citas līgumslēdzējas puses atrunu saskaņā ar 4. panta 2. punktu. 2006. gada Direktīvas apsvērumos ir skaidri noteikts, ka tā nav paredzēta būt pretrunā starptautiskajai konvencijai.
40. Ir arī sniegta atsauce uz 2006. gada Direktīvas pārejas noteikumiem. Ir apgalvots, ka ar tiem tiek atzīti dalībvalstu tiesību akti un ka tas attiecas uz tiesībām, kas aizsargātas kopš 1994. gada 1. jūlija. Ir teikts, ka ar to tiek noraidīti jebkādi pieņēmumi: i) par to, ka par tiesībām ir runa 2006. gada Direktīvā; ii) ka tiesības tiek saskaņotas; vai iii) ka valsts tiesību akti ir pretrunā 2006. gada Direktīvai vai pat *WPPT*.
41. Valsts savos mutvārdu paskaidrojumos vērsa uzmanību uz 6. apsvēruma formulējumu un frāzes “saskaņota juridiskā aizsardzība Kopienā” izmantošanu. Tika ierosināts, ka tas norāda, ka 2006. gada Direktīvas mērķis ir Kopienas

saimnieciskās darbības subjekti un nav paredzēts, lai risinātu saimnieciskās darbības subjektu stāvokli ārpus Kopienas.

42. Iesniedzējtiesa ir secinājusi, ka 2006. gada Direktīvas 8. panta interpretācija nav *acte clair*. It īpaši nav skaidrs, cik lielā mērā ir pamatota paļaušanās uz *WPPT* un Romas konvencijas noteikumiem 8. panta interpretācijā. Ģenerālvokāts A. Ticano [*A. Tizzano*] lietā *SENA* secināja, ka noteikumi par valstisko aizsardzību saskaņā ar Romas konvenciju ir Eiropas tiesību sastāvdaļa. Neskatoties uz to, ka ģenerālvokāta secinājumus Tiesa savā spriedumā lietā *SENA* nav formāli apstiprinājusi, pats fakts, ka šāds ievērojams ģenerālvokāts, šķiet, ir bijis gatavs piekrist tam, ka prasība par valstisko aizsardzību saskaņā ar Romas konvenciju sniedz interpretāciju “taisnīgas atlīdzības” jēdzienam pat tad, ja 1992. gada Direktīvā nav skaidri izteiktu noteikumu ar līdzīgām sekām, vai vismaz būtisku nozīmi jautājumā par to vai 2006. gada Direktīvas 8. panta 2. punkta interpretācija ir *acte clair*.
43. Gadījumā, ja Tiesa nolemtu, ka “valstiskās aizsardzības” jēdziens attiecas uz 2006. gada Direktīvu, iesniedzējtiesai būs jārisina jautājums par to, vai 2000. gada likuma par autortiesībām un blakustiesībām noteikumi ir likumīga atbilde uz atrunu, dažām no līgumslēdzējām pusēm pievienojoties *WPPT*. Kā izriet no *WPPT* attiecīgo noteikumu kopsavilkuma, kas izklāstīts 29. un iepriekšējos pantos, 4. pantā paredzētais pienākums paplašināt tiesības uz taisnīgu atlīdzību attiecībā uz citu līgumslēdzēju pilsoņiem ir pakļauta iespējai izdarīt atrunu saskaņā ar 15. panta 3. punktu. Līgumslēdzējusēm ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz to atrunas veidu, ko tās var pievienot. Tiesības uz vienreizēju **[oriģ. 12. lpp.]** taisnīgu atlīdzību saskaņā ar 15. panta 1. punktu var: i) tikt piemērotas tikai attiecībā uz noteiktiem izmantošanas veidiem; ii) tikt ierobežotas citā veidā; vai var iii) tikt vispār nepiemērotas.
44. ASV ir *WPPT* līgumslēdzēja puse, bet saskaņā ar 15. panta 3. punktu tā ir iesniegusi šādu atrunu.
- “Saskaņā ar *WIPO* līguma par izpildījumu un fonogrammām 15. panta 3. punktu Amerikas Savienotās Valstis *WIPO* līguma par izpildījumu un fonogrammām 15. panta 1. punkta noteikumus piemēros tikai attiecībā uz dažām translācijas darbībām un publiskošanu, kas veicama ar digitālajiem līdzekļiem, par uztveršanu iekasējot tiešu vai netiešu maksu, kā arī citām retranslācijas un digitālo skaņu ierakstu (*phonorecord*) piegādēm, kā tas paredzēts Amerikas Savienoto Valstu tiesību aktos”.
45. Taču šī atruna saskaņā ar *WPPT* būtu uzlikusi Īrijas valstij pienākumu piemērot valstisko aizsardzību ASV pilsoņiem. ASV producentiem būtu tiesības uz autortiesību aizsardzību, pamatojoties uz to, ka: i) tie ir ASV pastāvīgie iedzīvotāji vai rezidenti (*CRRA 2000* 183. panta un 1996. gada Autortiesību (Ārvalstu) rīkojuma kopīgā ietekme), vai ii) skaņu ieraksts pirmo reizi tika publiskots ASV (*CRRA 2000* 184. pants). Lai ASV izpildītājs būtu tiesīgs uz autortiesību aizsardzību, ministram būtu jāizdod izraudzīšanas rīkojums saskaņā ar 289. pantu

par labu ASV. (ASV izpildītājs neatbilst spēkā esošajiem atbilstības kritērijiem saskaņā ar 287. un 288. pantu acīmredzamā iemesla dēļ – ASV nav EEZ valsts).

46. Protams, tas, ka ASV ir iesniegušas atrunu saskaņā ar 15. panta 3. punktu, sekas ir tādas, ka Īrijas valsts ir atbrīvota no pienākuma attiecināt valstisko aizsardzību uz ASV pilsoņiem. Tomēr *CRRA 2000* faktiskā ietekme ir tāda, ka ASV producenti daudzos gadījumos ir tiesīgi saņemt autortiesību aizsardzību, bet ASV izpildītāji parasti nav tiesīgi to saņemt. Šī atšķirīgā attieksme notiek tāpēc, ka ASV producenti var izmantot 184. pantā minētos “pirmās publiskošanas” kritērijus, lai būtu tiesīgi saņemt autortiesību aizsardzību, bet ASV izpildītājs to darīt nevar. Tā visa rezultāts ir tāds, ka dažu skaņu ierakstu gadījumā, kuros iesaistīti ASV producenti un ASV izpildītāji, licences maksa, kas jāmaksā saskaņā ar 38. pantu, t.i., taisnīga atlīdzība, uzkrājas tikai producenta labā.
47. Iesniedzējtiesa lūdz Tiesu lemt par to, vai šī nevienlīdzīgā attieksme pret producentiem un izpildītājiem ir leģitīma atbilde uz 15. panta 3. punkta atrunu. **[oriģ. 13. lpp.]**

6. PREJUDICIĀLI JAUTĀJUMI

1. Vai valsts tiesas pienākums interpretēt Direktīvu 2006/115 par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā (Direktīva), ņemot vērā Romas konvencijas nolūku un mērķi un/vai *WPPT*, aptver vienīgi jēdzienus, kas skaidri norādīti Direktīvā, vai, alternatīvi, šīs pienākums attiecas uz jēdzieniem, kas ir atrodami tikai abos starptautiskajos nolīgumos? Tieši kādā apjomā ir jāinterpretē Direktīvas 8. pants, ņemot vērā *WPPT* 4. pantā paredzēto prasību par “šā līguma traktējumu līgumslēdzējā valstī”?

2. Vai dalībvalstij ir rīcības brīvība paredzēt kritērijus, lai noteiktu, kuri izpildītāji ir “attiecīgie izpildītāji” saskaņā ar Direktīvas 8. pantu? Jo īpaši, vai dalībvalsts var ierobežot tiesības dalīties taisnīgā atlīdzībā apstākļos, kad vai nu: i) izpilde notiek Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstī, vai (ii) izpildītāji ir EEZ pastāvīgie iedzīvotāji vai rezidenti?

3. Kāda rīcības brīvība ir dalībvalstij, atbildot uz atrunu, ko saskaņā ar *WPPT* 15. panta 3. punktu iesniegusi cita līgumslēdzēja puse? Konkrētāk, vai dalībvalstij ir precīzi jāatspoguļo otras līgumslēdzējas puses iesniegtās atrunas noteikumi? Vai līgumslēdzējai pusei nav jāpiemēro Romas konvencijas 5. pantā noteiktais 30 dienu noteikums, ciktāl tas var izraisīt to, ka producers, kas ir no atrunas līgumslēdzējas puses, saņem atlīdzību saskaņā ar 15. panta 1. punktu, bet tā paša ieraksta izpildītāji atlīdzību nesaņem? Alternatīvi, vai atbildes sniedzēja puse ir tiesīga nodrošināt labvēlīgākas tiesības atrunas līgumslēdzējas puses valstspiederīgajiem, nekā to ir veikusi atrunas līgumslēdzējas puse, t.i., vai atbildes sniedzēja puse var nodrošināt tiesības, kuras nav abpusējas ar atrunas līgumslēdzējas pusi?

4. Vai ir pieļaujams jebkurā gadījumā attiecināt tiesības uz taisnīgu atlīdzību tikai uz skaņas ieraksta producentiem, t.i., liegt šīs tiesības izpildītājiem, kuru izpildījums ir fiksēts šajā skaņu ierakstā?

2019. gada 20. martā

[*OMISSIS*]

DARBA VERSIJA